

SAMENHANG TUSSEN PROFIELEN EN SCHOOLVAKKEN

Alfa, Bèta en Gamma vormen samen de werkelijkheid.

Hoe leuk kan het zijn om met je klasgenoot en mede eindexamenkandidaat, die een ander profiel heeft dan jij, samen een profielwerkstuk te schrijven? En dan ook mee te doen aan een profielwerkstukwedstrijd?

In dit geval de profielwerkstukwedstrijd van Levende Talen Frans. Je kunt je beiden als aankomend student profileren met het door jou gekozen profiel CM, EM, NG of NT. Natuurlijk moet wel minstens een van jullie het vak Frans in of naast het profiel hebben gekozen. Er zijn immers ook Franse bronnen die geraadpleegd moeten worden.

Een kans dus, om in de eindfase van je middelbare school, de samenhang tussen schoolvakken en profielen te benadrukken. Ook in 2024 kreeg de jury van de Profielwerkstukwedstrijd Frans een aantal interessante werkstukken te lezen. Allemaal gebaseerd op serieus onderzoek en met een duidelijke passie voor de gekozen, vaak actuele onderwerpen. Voorbeelden zijn 'Is Rechts het Nieuwe Links?', 'Simone De Beauvoir, grande dame avant la lettre', 'Louis XIV', 'La Cuisine Française' en 'Stakingscultuur in Frankrijk'.

De geraadpleegde bronnen zijn voor een deel natuurlijk Franstalig. De werkstukken zijn in veel gevallen in het Nederlands geschreven. Voor deelname aan de wedstrijd wordt gevraagd een samenvatting in het Frans te maken.

Bij de keuze van de te onderzoeken vraag spelen de Franse taal, cultuur en/of de Franse bijdragen aan de wetenschappen een wezenlijke rol. De jury is zich ervan bewust dat de begeleiding van een profielwerkstuk op basis van twee vakken een extra uitdaging is voor begeleiders en leerlingen.

Wellicht ten overvloede dit citaat uit Examenblad.nl: 'In de Tweede Fase heeft het profielwerkstuk op één vak of meer vakken betrekking. Het vak of de vakken waarop het werkstuk betrekking heeft, maakt/maken onderdeel uit van het totale pakket (eindexamen) van de leerling. Wel moet altijd ten minste één groot vak betrokken zijn.'

De juryleden van de profielwerkstukwedstrijd Frans pleiten ervoor om leerlingen te laten inzien hoe hun onderzoeksvraag verband houdt met de Franse taal of cultuur, raakvlakken kan hebben met andere schoolvakken.

En waarom niet een combinatie van vakken aanbevelen waarvan de samenhang niet onmiddellijk in het oog springt, zoals een combinatie van een alfa-vak met een bèta- of gamma-vak? Leerlingen met een EM- NG- of NT- profiel, die ook het (extra) vak Frans volgen, kunnen gewezen worden op de mogelijkheid om Frans te betrekken in een bèta- of gammaprofielwerkstuk. In de vakken van de bètaprofielen en gammaprofielen komen vaak axioma's, wetten, hypothesen, stellingen en onderwerpen aan de orde die door Franse wetenschappers zijn geformuleerd of ontdekt. Voorbeelden? Madame Curie, Pools – Frans, scheikundige en natuurkundige. Thomas Piketty, raakvlakken bij economie, statistiek en economische geschiedenis.

De in de wetenschapsgeschiedenis genoemde, beroemde, of misschien alleen maar geciteerde Franse bèta- en gammawetenschappers bieden dan mogelijkheid om vakken uit het EM-, NG-, NT-profiel te combineren met het vak Franse taal en cultuur.

De bèta of gamma wetenschappelijke onderzoeksvraag zal dan gecombineerd zijn met bijvoorbeeld de historische context waarin de desbetreffende Franse of francofone wetenschapper een stap vooruit deed in de wetenschap. Bij sommige aspecten van het werk van de wetenschapper kan de rol van de Franse taal en cultuur dan aan de orde komen. Wetenschappers staan altijd op de schouders van voorgangers. Dat kunnen dus francofonen zijn.

Denk hierbij voor het Frans aan wetenschappers als Thomas Piketty, Marie Curie, Eugénie Cotton, Louis Pasteur, Antoine Lavoisier, Claude Bernard, Paul Dirac, Pierre de Fermat, Comte de Buffon, Pierre Simon de Laplace, Jean Baptiste Lamarck, Louis de Broglie, Henri de Dion, René Descartes, Blaise Pascal... Hopelijk leidt deze suggestie tot een vruchtbare combinatie van alfa-, bèta- en gammavakken in de profielwerkstukken van leerlingen die ook Frans als (extra) vak hebben gekozen. Natuurlijk vindt de Profielwerkstukwedstrijd Frans ook weer in 2025 plaats. Zie voor meer informatie:

<https://www.levendetalenfrans.nl/vo/profielwerkstukwedstrijd/>

Trees Aler, Ankie de Jonge & Pieter Kokshoorn